

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา/ อภิปรายผล/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาถึงการประเมินศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาคือ

1) ประเมินศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวที่อำเภอหัวหิน ในช่วงวันหยุด โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 200 คน ข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) การกระจายร้อยละ (Percentage Distribution) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพอสรุปได้ว่าหัวหินมีศักยภาพในการรองรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี โดยมีปัจจัยภายนอกในการส่งเสริมต่อศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเสริมด้วยปัจจัยภายในส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจดีในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อพักผ่อนนอกจากนี้มาเพื่อประกอบธุรกิจ ปฏิบัติราชการ/สัมมนา เยี่ยมญาติและทัศนศึกษากลุ่มตัวอย่างเดินทางไปหัวหินบ่อยครั้ง และพอใจกับการมีเส้นทางคมนาคมทางรถยนต์ รถไฟและเครื่องบิน ระดับความตื่นตัวของนักท่องเที่ยวแต่สิ่งที่ไม่พึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามคือ สิ่งปลูกสร้างตลอดแนวชายหาดทำให้ทัศนียภาพไม่สวยงามตามธรรมชาติ และจำนวนที่รองรับขยะไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหินในประเด็นคุณค่าทางวัฒนธรรม มีมาจากบ้านสมัยโบราณริมชายหาด ศูนย์วัฒนธรรม ตลาดยามเช้ากับของทะเลสด และเทศกาลประเพณีต่างๆประเด็นคุณค่าทางหาดทรายและน้ำทะเลในด้านความละเอียดของเม็ดทรายชายหาดและความสะอาดของน้ำทะเล พื้น

ที่ชายหาดเหมาะกับการประกอบกิจกรรมและเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวในวันหยุดประเด็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์ พิจารณาจากบ้านสมัยโบราณริมชายหาด สามล้อถีบ สถาปัตยกรรมของสถานีรถไฟหัวหินและประวัติศาสตร์อันยาวนานของอำเภอหัว ประเด็นคุณค่าทางกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศพิจารณาจาก กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอหัวหิน ได้แก่ ป่าละอูเหมาะแก่การจัดเป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติ ในบรรยากาศที่สงบเงียบเดินเล่นริมชายหาด ศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์และล่องเรือชมเกาะสิงห์โต ส่วน กิจกรรมทางน้ำ เช่น เรือเร็ว เรือกล้วยและร่มร่อน ประเด็นการเข้าถึง สถานที่พัก ระยะเวลา ความสะดวก ที่พักมีความเหมาะสมในการรองรับนักท่องเที่ยว ในช่วงวันหยุดและมีความสะดวกของเส้นทางคมนาคมในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลางประเด็นความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง มีเจ้าหน้าที่และตำรวจท่องเที่ยวคอยดูแลให้คำแนะนำ ป้ายบอกทางและเตือนภัยให้กับนักท่องเที่ยว ประเด็นความดึงดูดใจจากของความงามตามธรรมชาติของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ความเป็นมิตรไมตรี สิ่งอำนวยความสะดวกของระบบสาธารณูปโภค และการจัดการของแหล่งท่องเที่ยวปัจจัยในการส่งเสริมด้านการตลาดการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน พิจารณาได้จากการส่งเสริมการตลาด การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และนโยบายของอำเภอหัวหินที่มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ เอกชนและคนในท้องถิ่น ควรมีแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมนั้นควรจัดให้มีตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ กำหนดแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบเงียบสงบ สร้างความตระหนักให้เกิดแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

5.2 อภิปรายผล

ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าอำเภอหัวหินมีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ดีกล่าวคือจากสถิติและวิจัยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2543) อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปีตั้งแต่ พ.ศ.2535 ถึง 2542 (ยกเว้นปี พ.ศ. 2540 มีอัตราการลงบ้างเพราะเศรษฐกิจตกต่ำในช่วงครึ่งปีหลัง) รายได้จากการท่องเที่ยวก็เพิ่มขึ้นตามจำนวนของนักท่องเที่ยวที่มาเยือน นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวอำเภอหัวหินอยู่ในอายุช่วง 15-25 ปี และ 26-35 ปี ซึ่งเป็นเยาวชนในระดับต้นและกำลังทำงานมีความรู้ ความความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดี เพราะรู้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศหมายถึงสถานที่ใด เข้าใจดีว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการสนับสนุนพัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าและมี

ชื่อเสียงและมีความรู้ว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรมีนโยบายและแผนการรองรับเพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามเข้าใจดีว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นวิธีหวนเหวนและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ไม่ได้ทำให้มีน้ำเสียและขยะเป็นพิษซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ ภราเดช พัทธ์วิเชียร (2537) ที่ว่า วิธีการที่จะก่อให้เกิดความรู้และรับผิดชอบจะต้องดำเนินการผ่านระบบการศึกษา ผ่านเยาวชน โดยต้องมุ่งให้เกิดการปรับทัศนคติขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดผลของความรู้ความเข้าใจร่วมระหว่างนักท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อมกับชุมชนท้องถิ่นที่ตนเข้าไปอยู่ การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาอำเภอหัวหินเพื่อมาพักผ่อนเล่นน้ำทะเล และประกอบกิจกรรมอื่น ๆ บ้าง เช่น เยี่ยมญาติ ทัศนศึกษา สัมมนา ซึ่งตรงกับแนวคิดและความหมายของการท่องเที่ยวซึ่งวิธีการดังกล่าวอาจสอดคล้องกับแนวคิดของ สายชล พงศ์กระวี (2533) ที่กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวเป็นการประกอบกิจกรรมที่แตกต่างจากงานประจำที่ปฏิบัติอยู่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหาความสนุกสนาน ศึกษาหาความรู้ เยี่ยมเยือนญาติพี่น้อง

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาอำเภอหัวหินเป็นปัจจัยสำคัญโดยพิจารณาจากการมีเส้นทางคมนาคมสะดวก มีผู้คนในช่วงวันหยุดสร้างบรรยากาศและสีสัน ความตื่นตัวของระดับน้ำเหมาะกับการเล่นน้ำทะเล แต่ไม่พึงพอใจกับสิ่งปลูกสร้างตลอดแนวชายหาดเพราะทำให้ทัศนียภาพไม่สวยงาม ที่รองรับขยะไม่เพียงพอซึ่งความไม่พึงพอใจนี้ ตรงกับการศึกษาของ เสาวนิต ตั้งตระกูล (2533) เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่าสภาวะแวดล้อมทางกายภาพของชายหาดหัวหินอยู่ในขั้นเตือนภัย เนื่องจากขาดมาตรการควบคุม กำหนดขนาดและคุณภาพของสิ่งทีธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ ถิ่นที่อยู่ และประสบการณ์การท่องเที่ยวทางทะเลที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งเชื่อมถึงงานวิจัยของ Yi-Fu Tuan(1974) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ทางสภาพแวดล้อม ทัศนคติ และค่านิยมของประชาชนกลุ่มต่างๆ เพราะว่ากลุ่มคนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ทางสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน และ Young and Flower(1982) ได้ศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อพื้นที่ตามธรรมชาติซึ่งมีความเงียบสงบและไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติใด ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการนันทนาการ นักท่องเที่ยวมีความต้องการพักในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติมากกว่า

พบว่าคุณค่าทางวัฒนธรรม เช่น บ้านริมหาดสมัยโบราณสามล้อเป็นวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นผู้คนในตลาดยามเช้ากับอาหารทะเลสดการสวมใส่เสื้อผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ การประกอบอาชีพประมงน้ำตื้นของชาวหัวหิน มีศักยภาพสูงเหมาะกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่ง

สอดคล้องกับคำนิยามของ ศรีพร สมบุญธรรม(2537)ว่าการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ เป็นรูปแบบของ การท่องเที่ยวที่ช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคน รวมทั้งพยายาม ลดผลกระทบจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมให้น้อยที่สุด ส่วนศักยภาพ ในทางประวัติศาสตร์ของอำเภอหัวหินเหมาะกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับสูง เช่นกันเพราะมีบ้านสมัยโบราณริมหาดควรค่าแก่การรักษาไว้ สถาปัตยกรรมของสถานีรถไฟและ ประวัติศาสตร์อันยาวนานของอำเภอหัวหิน ควรค่าแก่การมาเยือนและศึกษาหาความรู้ ซึ่งตรงกับ สรุปผลของ ยูวดี นิรัตน์ตระกูล (2538)ว่า แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์ ควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมและอาจรวมไปถึง แหล่งประวัติศาสตร์โบราณคดีและวัฒนธรรม ที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้นด้วย ศักยภาพของกิจ กรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหินอยู่ในระดับสูงเพราะมีกิจกรรมหลากหลาย เช่น การเดินป่า ล่องเรือ ชมเกาะ และเดินเล่นศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการสรุปความหมาย ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ ยูวดี นิรัตน์ตระกูล (2538)ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นให้ นักท่องเที่ยวได้สัมผัสหรือมีประสบการณ์กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยตรง และเปิดโอกาสให้ นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อมธรรมชาติและเสริมสร้างจรรยาบรรณด้านสิ่งแวดล้อม เชิงบวกด้วย ศักยภาพในด้านความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอหัวหินมีมาก เพราะ ความสวยงามตามธรรมชาติของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวคุ้มค่าแก่การมาเยือน ผู้คนในท้องถิ่นให้ความ ช่วยเหลือเป็นมิตร และมีระบบสาธารณูปโภคที่อยู่ในระดับพอใช้ได้

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ มีดังนี้

ด้านการตลาดการท่องเที่ยวของอำเภอหัวหิน ได้จัดให้มีการประสานงานและขอความร่วมมือ ไปยังการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคกลางเขต 2 (ชะอำ-หัวหิน) สมาคม/ชมรม/สถาบันการ ศึกษาและบริษัทนำเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่ง สอดคล้องกับความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2539) ว่าความ สำเร็จของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่าย ภาครัฐ เอกชน และนักท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยังประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่ายทั้ง ปัจจุบันและอนาคตและ ไศรยา หอมชื่น (2539) ได้สรุปการตั้งมูลนิธิต่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง นิเวศของประเทสนามีเบีย ซึ่งมีผู้นำตัวแทน NGOs ตัวแทนบริษัทนำเที่ยวและตัวแทนชุมชน เข้าร่วมสัมมนาเพื่อให้มีการสร้างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้น ประเทศมาเลเซียได้เริ่มทำ โครงการพัฒนาและส่งเสริมแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติขึ้น โดยพิจารณาถึงความร่วมมือกับ ประเทศเพื่อนบ้านในประเทศกลุ่มตะวันออกเฉียงใต้เพื่อได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในภูมิภาคใน

การหาดลาดนานาชาติและหากลยุทธ์ในการส่งเสริม ส่วนในประเทศอินโดนีเซีย ได้มีการจัดตั้ง Indonesia Ecotourism Network ขึ้นโดยความร่วมมือกันจากแหล่งชุมชนรัฐบาล ภาคเอกชนและ NGOs เพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอินโดนีเซีย

ด้านการประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน ความดีของการประชาสัมพันธ์และความหลากหลายของสื่อ โปสเตอร์ โพรเจกต์ แผ่นพับอยู่ในระดับปานกลางควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ซึ่งการประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกตามการแบ่งองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งจะนำมาเป็นเครื่องชี้วัดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เช่น บอกให้รู้ถึงสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐานเกี่ยวกับที่พักแรมและอาหาร การสื่อความหมาย ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตามความคิดของ ธรรมศักดิ์ โรจนสุนทร (2512)

ด้านนโยบายของอำเภอหัวหิน ได้ให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายด้วยตัวเองเกี่ยวกับความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวและประโยชน์ที่จะได้กับคนในท้องถิ่นเอง โดยนโยบายของอำเภอหัวหินได้สอดคล้องกับลักษณะพื้นฐานหลักที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541) ได้กำหนดไว้ คือองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนให้คำนึงถึงประชาชนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมเกือบตลอดทั้งกระบวนการ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นและท้องถิ่นมีการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ โดยเริ่มต้นจากระดับรากหญ้าจนถึงการปกครองท้องถิ่นและสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวของศรีพร สมบุญธรรม (2537) คือชักจูงและสนับสนุนให้คนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว นโยบายการให้การศึกษอบรมและสร้างความเข้าใจกับชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2524) ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมุ่งเน้นในรูปแบบธรรมชาติ ทะเลหาดทราย เพราะภูมิทัศน์ทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ส่วนใหญ่มีแนวชายหาดยาวติดต่อกันและในระยะทาง 30 กิโลเมตรซึ่งมีเม็ดทรายที่ละเอียดและน้ำทะเลกับชายหาดสะอาดเหมาะกับการประกอบกิจกรรมด้านทะเลและชายหาดซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เรืองฤทธิ์ กิตติวิทยางศ์ (2540) กล่าวว่าศักยภาพของการพัฒนาเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและง่ายต่อการดำเนินการให้บรรลุผล จากสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปของชายฝั่งทะเลหัวหินทำให้เห็นศักยภาพที่สูงต่อการพัฒนาซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีภูมิอากาศที่เหมาะสมและกล่าวต่ออีกว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลเป็นการรู้จักใช้ประโยชน์ทรัพยากร

ชายฝั่งทะเลอย่างชาญฉลาดและประหยัดและพยายามให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เพื่อให้แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลหัวหินเป็นประโยชน์และสนองความต้องการของผู้ใช้กลุ่มต่าง ๆ นอกจากนี้มุ่งเน้นทางด้านทะเลและหาดทรายแล้ว ป่าเขา น้ำตก และรูปแบบประวัติศาสตร์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ควรมุ่งเน้นเป็นอันดับรองลงมา เพราะภูมิศาสตร์ทางกายภาพของอำเภอหัวหินมีป่าเขาตามแนวเทือกเขาตะนาวศรี ที่ทอดยาวจากตะวันตกไปจรดภาคใต้ตอนบน ทำให้มีสภาพแบบป่าเขา มีน้ำตกเหมาะกับการเดินศึกษาธรรมชาติ พร้อมทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ที่มีประวัติยาวนานตั้งแต่สมัยอยุธยาถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น และแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหินเป็นแบบเจียบสงบ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับการพิจารณาศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ กรมศักดิ์ โจรินสุนทร (2512) คือปัจจัยหลักที่เป็นเครื่องชี้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากความสำคัญของสถานที่ตั้งและลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่นความต้องการทางด้านความสงบพักผ่อน การหาประสบการณ์และความจริง ซึ่งปัจจัยเชิงจิตทางธรรมชาติได้แก่ หาดทราย ชายทะเล ป่าไม้ น้ำตก และปัจจัยทางประวัติศาสตร์และศาสนา ได้แก่ แหล่งประวัติศาสตร์และโบราณคดี วัด อนุสาวรีย์ พระราชวัง เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) การเพิ่มศักยภาพการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน มีดังนี้

1.1) เทศบาลตำบลหัวหินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดสรรที่ดินชายฝั่งทะเลสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น การตั้งถิ่นฐาน การประมง การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนพื้นที่สงวนสำหรับการรักษาภาวะแวดล้อมหรือคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม

1.2) ควรมีการบังคับใช้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ อาทิเช่น พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 พระราชบัญญัติควบคุมอาหาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมให้มีการใช้ที่ดินและอาคารตามแผนการใช้ที่ดิน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสนองตอบความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและผู้ใช้ต่าง ๆ ในการสงวนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อมสำหรับอนาคต

1.3) ทำการพัฒนาบนชายฝั่งทะเลหัวหิน นอกจากพื้นที่สำหรับรองรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวกชายหาดแล้ว พื้นที่บนฝั่งยังอาจใช้เป็นพื้นที่สร้างโรงแรม บังกะโล บ้านพักตากอากาศ

รวมทั้งบริการสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ การปลูกสร้างอาคารใดๆบนพื้นที่นี้ควรกำหนดให้มีระยะร่นถอยจากขอบฝั่งเข้าไป เพื่อให้ประโยชน์เป็นแนวปลูกต้นไม้กันลมและป้องกันการกัดเซาะของน้ำทะเล

1.4) ศึกษาผลกระทบด้านสุขภาพอนามัย เช่น ขยะ น้ำเสียจากสถานประกอบการ ร้านอาหาร และชุมชน ลงสู่ทะเล ทำให้คุณภาพน้ำทะเลเสื่อมลง

1.5) ควรมีการจัดสรรในการจัดหาที่รองรับขยะให้เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของชุมชน โดยตั้งที่รองรับขยะในระยะทุกๆ ประมาณ 50 เมตร

2) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมควรมีการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้เกิดความสะดวกมากขึ้น ดังต่อไปนี้

2.1) การพัฒนาเส้นทางคมนาคมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

2.2) ควรมีป้ายบอกระยะทางและประเภทของพื้นผิวถนนของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจน

2.3) สนับสนุนให้คนในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จัดที่พัก เช่น โฮมสเตย์ ไว้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อนักท่องเที่ยวจะได้แวะพักก่อนจะเดินทางต่อไปยังแหล่งอื่น

2.4) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่ละแห่งควรคิดอัตราค่าบริการที่พัก อาหาร และของที่ระลึก ในราคาที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง

3) ประเด็นความปลอดภัย

3.1) ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่และตำรวจท่องเที่ยวหรือประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวช่วยกันสอดส่องดูแลและให้ความช่วยเหลือให้กับผู้มาเยือน

3.2) มีป้ายบอกทางและเตือนภัยให้กับนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจุดที่เป็นอันตรายและป้ายบอกทางต้องชัดเจนแม่นยำในการให้ข้อมูล

4) ด้านการประชาสัมพันธ์

4.1) ควรมีงบประมาณด้านการผลิตวัสดุสิ่งพิมพ์ เช่น โปสเตอร์และแผ่นพับ ให้กระจายไปตามแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ที่สามารถให้ข้อมูลได้

4.2) ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องของการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว ให้เป็นที่รู้จักและแพร่หลายต่อสาธารณชนอย่างสม่ำเสมอ

4.3) การบอกหรือเล่าสู่กันฟังจากปากต่อปาก เป็นการประชาสัมพันธ์ได้ดีอีกทางหนึ่ง ดังนั้นคนในแหล่งท่องเที่ยวควรสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรทำการสำรวจและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว
- 2) ทำการศึกษาวิจัยในสถานที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ทั้งทางด้านธรรมชาติประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ศาสนสถาน และกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบการพิจารณากำหนดแก้ไขปรับปรุง นโยบาย การวางแผน การจัดการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 3) ควรมีการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวหรือการสร้างภาพลักษณ์ของนักท่องเที่ยวต่อการอนุรักษ์ชุมชนท้องถิ่นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว